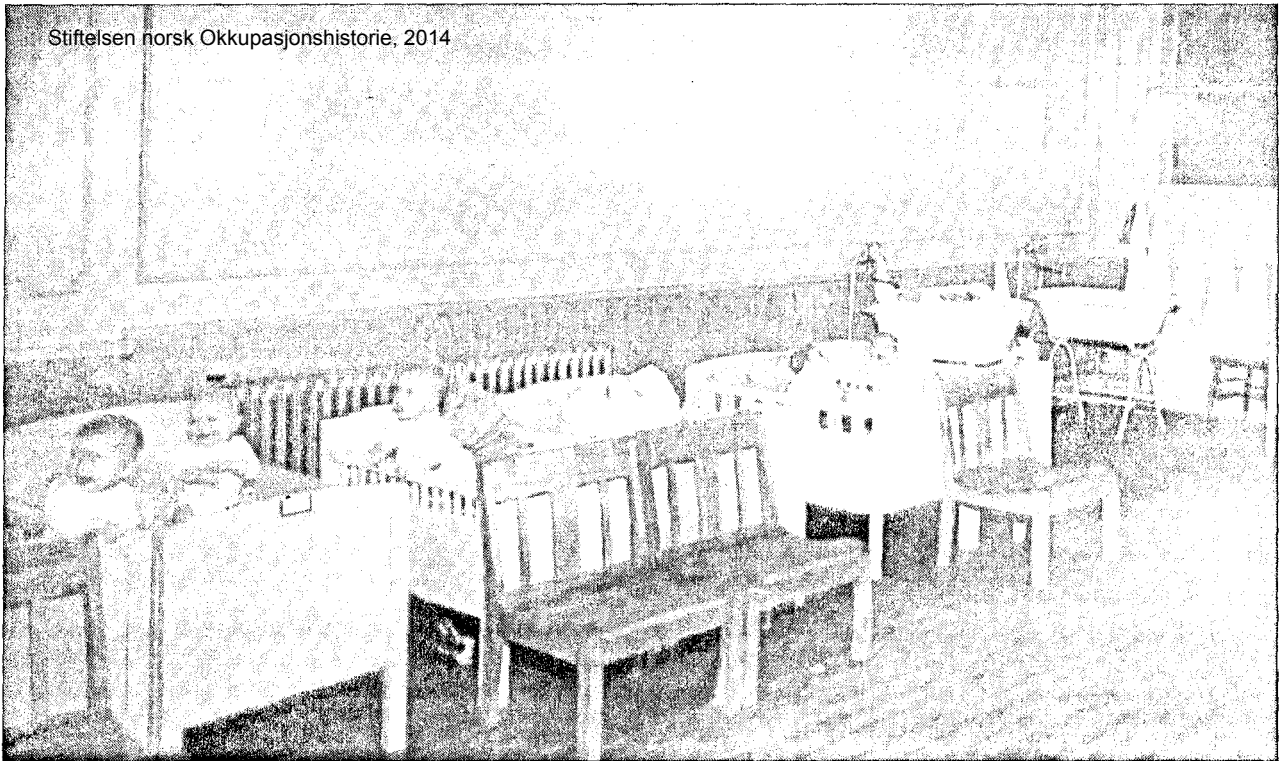

1095578

LEBENSBOERN: I Bergen var det tre såkalte Lebensborn-hjem. I den gamle hansabyen ble det født oppsiktsvekkende mange barn av norsk mor og tysk far.

FOTO: NTB ARKIV

HA 16/1-96

8 364 krigsbarn

FLEST TYSKERBARN I BERGEN

OSLO: Overraskende mange av krigsbarna med norsk mor og tysk far ble født i Bergen og Finnmark, mens svært få så dagens lys i Sogn og Fjordane, viser en ny undersøkelse.

AV: ANNE KATHRINE AAMBØ, NTB

Undersøkelsen Norge under okkupasjonen er den første undersøkelsen som gir en oversikt over de såkalte tyskerbarna og hvor i landet de ble født. Ifølge prosjektleder Jan Eidi hadde hver sjettede kvinne i alderen 15-50 år forhold til tyske soldater under krigen, og til sammen fikk disse parene 8 364 barn. I undersøkelsen antas det at rundt 70 000 av til sammen 400 000 norske kvinner i alderen 15-50 år hadde forhold til tyske soldater.

SKEPSIS

Flere historikere med okkupasjonstiden som spesialfelt uttrykker imidlertid skepsis til tallet. Overfor NTB påpeker de at det er svært vanskelig å anslå hvor mange norske kvinner som hadde et forhold til tyske soldater.

Antall krigsbarn med norsk mor og tysk far er trolig høyere enn 8.364, mener historikerne, selv om det stemmer overens med tallene i arkivet etter tyske Abteilung Le-

bensborn. Samsynligvis ble det født en del barn med tysk far etter krigens slutt, og mange mødre har utvilsomt latt være å oppgi en tysker som barnefar under krigen og etterpå. Tallet på krigsbarn med norsk mor og tysk far kan være så høyt som 12.000 antydes det.

IKKE NS-SAMMENHENG

Jan Eidi, pensjonert studierektor ved Folkeuniversitetet, har gravd fram tall fra Statistisk sentralbyrås arkiver som aldri har vært offentliggjort tidligere. Det er først fra og med 1942 at det finnes fødselstall fordelt på fylker, byer og bygder.

Ifølge disse tallene skiller de tre nordligste fylkene, Bergen og Sørvestlandet seg ut med de høyeste andelen tyskerbarn i forhold til innbyggertallet. I årene 1942-46 ble det i Hordaland født 808 barn med norsk mor og tysk far. 491 av disse ble født i Bergen. Det tilsvarende tallet for Oslo er 531. I Finnmark er tallet 471, i Troms 685 og i Nordland 862. I Sogn og Fjordane ble det bare født 55 norsk-tyske barn i den

samme perioden.

Ifølge Eidi henger antall tyskerbarn ikke sammen med posisjonen Nasjonal Samling (NS) hadde på stedet.

- Tvert i mot. Der det var mange tyskerbarn, var ikke NS sterkt. NS sto svakt på Vestlandet og i Nord-Norge. Det var imidlertid mange tyskere i Nord-Norge, og de levde tett innpå lokalbefolkningen. Mange av tyskerne bodde privat og ble godt kjent med døtrene i huset. Og da skjedde det som ofte skjer - kjærligheten har ingen grenser, sier Eidi.

GDOT FOTFESTE

I Bergen ble det født svært mange tyskerbarn i 1945. Ifølge Eidi eksploderte tallet i forhold til Oslo, som hadde tre ganger så mange innbyggere.

- Denne eksplosjonen er uforklarlig. Men det sies at kvinnene i handelsbyen Bergen var utadvendte. Dessuten nedstammer mange bergensere fra tyske hanseater, antyder Eidi som en forklaring.

Historikeren Guri Hjeltnes er av en annen oppfatning: - Hvis man bruker sunn logikk er det ikke så rart at tallet blir høyere i Hordaland med tre Lebensborn-hjem.

Tyskernes «forplantingsanstalt» Lebensborn fikk et svært godt fotfeste i Norge i forhold til andre okkuperte områder.

-Årsaken er vel først og fremst fordi vi rasemessig sto i en særstilling. Her fant man så å si prototypen på de «rette» arvebiologiske egenskapene etter tysk målestokk: Høy panne, blå øyne og lyst hår, heter det i undersøkelsen. Norske barn utgjorde eliten som skulle øke det nordiske bildet i et framtidig tysk-kontrollert Europa.

Ifølge undersøkelsen ble man fort klar over at det kom til å bli født en del barn av tyske soldater i Norge. Tidlig kom det store troppestyrker som spredte seg over hele landet. Eidi mener at det var rimelig å anta at dette ville «avføde intime forbindelser med lokalbefolkningen og etterlate et betydelig tysk-norsk avkom».